

[Kryger.]

værdi, såfremt han eller hun skal kunne stå sig i konkurrencen.

Jeg vil gerne se lidt tilbage på de år, der er gået. Af forhandlingerne i Rigsdagstidende fra omkring 1916 ser man netop, at interessen allerede på det tidspunkt var vågen for, at den faglige ungdom skulle dygtiggøres mest muligt, og jeg vil gerne gøre nogle enkelte betragtninger gældende vedrørende hele udviklingen af de tekniske skoler.

Da lavsvæsenet for ca. 100 år siden blev ophævet, var der mange, som troede, at det danske håndværk skulle gå sin opløsning i møde. De danske håndværkere havde dengang to muligheder: enten stiltiende at bøje sig for en udvikling, der som slutresultat ville gøre dem til funktionærer i en storproduktions vældige maskineri, eller også at tage kampen op. Håndværket valgte det sidste; man fandt sammen igen og stiftede håndværkerforeninger rundt om i landet. Den første blev oprettet i 1869, og allerede 10 år efter var der ca. 65 foreninger. Disse 65 foreninger startede det samme år Det danske Håndværks Fællesrepræsentation, og i de følgende år blev der ustandselig stiftet nye håndværkerforeninger. Disse håndværkerforeninger ydede naturligvis ikke håndværket den beskyttelse, som lavene havde gjort, men de samlede det danske håndværk til en stand.

Hvad var nu opgaverne for denne stand? Det var at ruste håndværket således, at det kunne tage kampen op med den stadig stigende industrialisering. Fra gammel tid havde mesterlæren været den form, under hvilken håndværket oplærte sine unge, men man indså nu, at den praktiske oplæring ikke var nok, og at det var nødvendigt med et teoretisk supplement til den rent faglige uddannelse. Derfor var noget af det første, håndværkerforeningerne foretog sig, at oprette tekniske skoler, og når vi i dag behandler et lovforslag, der berører de tekniske skoler, synes jeg, at man skal gøre sig klart, at disse skoler er oprettet på initiativ af en vågen håndværkerstand, at de siden oprettelsen har været drevet som selvstændige skoler; ganske vist med tilskud fra stat og kommune, og at de i tiden efter deres oprettelse har opfyldt deres mission, idet skolerne

i høj grad er medvirkende årsag til dansk industris og dansk håndværks høje stade.

Når f. eks. dansk skibsbygning i dag er kendt viden om, har de tekniske skoler en meget stor del af æren herfor, netop fordi de gennem deres undervisningsform har været med til at give mange unge den teoretiske dygtighed, som er påkrævet. Også i den danske møbelindustri, som i dag har en ikke ringe eksport, kan man spore de tekniske skoler, idet langt de fleste af de formgivere, der har skabt de nye danske møbler, er udgået fra de tekniske skoler.

Ligesom håndværket ved århundredskiftet stod midt i en brydningstid, der krævede initiativ og fremsynethed, sådan står vi i dag midt i en tid, der kræver initiativ og fremsynethed. Den tekniske udvikling vil medføre stadig større krav til flere og flere med en teknisk uddannelse, og det er derfor nødvendigt, at spørgsmålet om de tekniske skoler og teknika som en overbygning på den tekniske skole bliver taget op til overvejelse, således at disse får de bedst tænkelige arbejdsmuligheder. Dertil kommer de krav, den nye lærlingelov om få år vil stille til disse skoler, ligesom naturligvis også spørgsmålet om de store årganges placering vil melde sig.

Hvad angår det af den højtærede minister fremsatte lovforslag, kan jeg godkende princippet i det. Der er enkelte områder, hvor jeg kunne tænke mig visse ændringer. Jeg kan f. eks. — i modsætning til socialdemokratiets ordfører, det ærede medlem hr. Peter Jørgensen — ikke være helt på linje med den tanke, at det offentlige skal skaffe dækning for udgifter til lærernes uddannelse. Jeg synes, det er noget, der egentlig er denne sag uvedkommende, og jeg tror, at man i dag inden for såvel håndværk som industri finder så mange højt kvalificerede emner, at dette spørgsmål forholdsvist let må kunne finde sin løsning.

Der er også en anden ting, jeg vil pege på. Den højtærede minister foreslår, at repræsentanterne for Håndværksrådet i skolerådet og tilsynsrådet skal udpeges efter forhandling med Dansk Arbejdsgiverforening. Jeg mener ikke, dette er rigtigt, når man tager i betragtning, at ca. 50 pct. af Håndværksrådets medlemmer ikke er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening — jeg